

De oerknal van de popmuziek

Popkenner Marc Stakenburg bezocht in het zuiden van de VS beroemde plekken uit de muziekhistorie en schreef een boek.

MUZIEKBOEK
MARC STAKENBURG

door **Frank van den Muijsenberg**

HILVERSUM – Het zuiden van de Verenigde Staten is een goudmijn voor muziekarcheologen als Marc Stakenburg. Tijdens zijn zoektochten naar de oorsprong van de populaire muziek bezocht hij veel historische plekken: als liefhebber en reisleader. De 'pelgrims' komen overal vandaan, maar zelden uit Amerika: „Van de mensen die in het Mississippi-gebied op zoek gaan naar de muziekhistorie, is 90 procent buitenlands”, zegt de schrijver en voormalig radio-presentator. „Amerikanen beleven muziek anders dan wij. Voor hen is het gewoner, er zijn daar veel mensen die fantastisch gitaar spelen. Soms zit je in een kroegje waar een band speelt met ongehoorlijk goede muzikanten. Daar zit twintig man te luisteren, iedereen geeft 2 dollar en dat is het. Het lijkt of Amerikanen hun muziek minder waarde toekennen.” Toch laten ook de buitenlandse reizigers een van de meest essentiële plekken uit de muziekhistorie links liggen.

“Op Congo Square hebben ritmes, instrumenten en rassen zich gemengd

Marc Stakenburg

Op Congo Square in New Orleans zag Stakenburg nog nooit een groep toeristen. Terwijl op dit plein 'de big bang van de popmuziek' plaatsvond, zo concludeert de geboren Oisterwijker – nu inwoner van Amsterdam – in zijn gelijknamige boek. Congo Square was 'de eerste openluchtdisco aller tijden'. Hier mengden de trommels van de Afrikaanse slaven zich met de koperen blaasinstrumenten die de kolonisten uit Europa meenamen. In de periode tussen grofweg 1740 – toen de Afrikanen het plein in bezit namen – en 1863 – de afschaffing van de slavernij – ontstond een vernieuwende mix van ritmes, zang en dans. „Hier is de kiem gelegd voor de popmuziek”, legt Stakenburg uit. „Er werd geen jazz gespeeld. Wat het wel was? Het was een raar mengsel. Het gaat om de vonk die oversloeg: op Congo Square hebben de ritmes, instrumenten en rassen zich gemengd. Als je dat constateert, kun je niet anders doen dan het vervolg beschrijven.” In zijn werk bezoekt hij een twintigtal essentiële muzikale plekken in het diepe zuiden van de VS. Hij neemt de lezers mee naar onder meer het voormalige huis van rocker Jerry Lee Lewis, naar de kruising waar bluesman Robert Johnson volgens de overlevering zijn ziel aan de duivel verkocht en naar de Muscle Shoals-studio's, de kraamkamer van veel beroemde soulplaten. „Ik kom sinds 1981 vaak in Amerika”, vertelt Stakenburg. „Ik ben herhaaldelijk aanwezig geweest op festival South by Southwest en het New Music Seminar in New York. Ik ging er vaak met vakantie

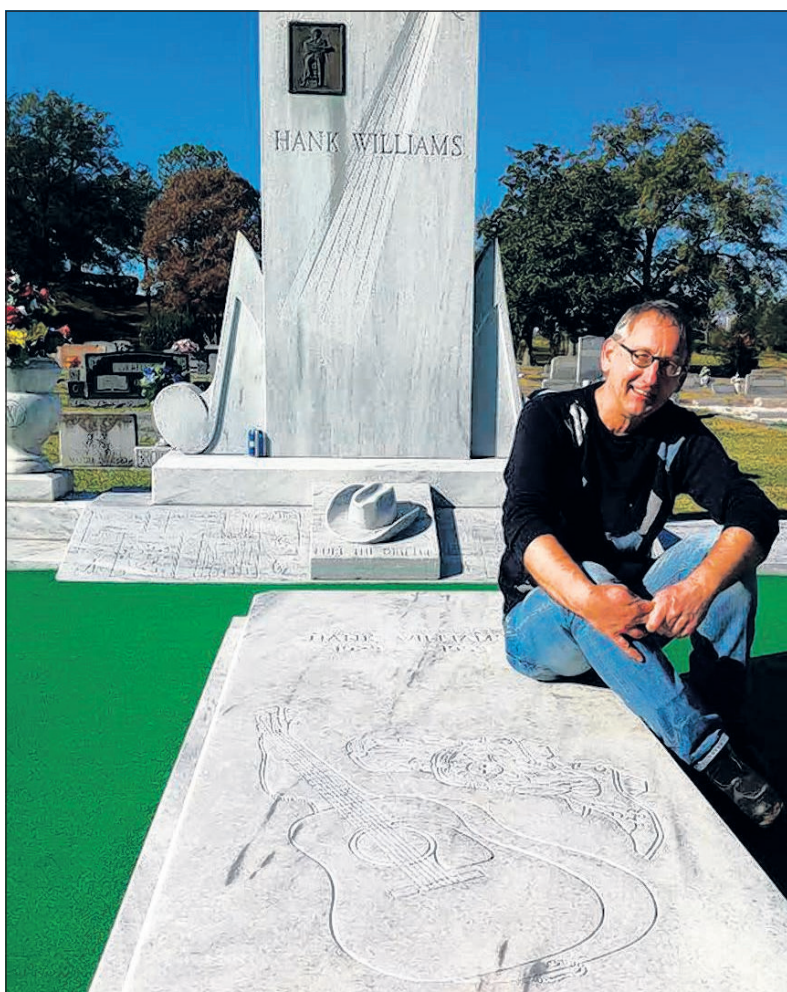
■ Tekening van dans en muziek op Congo Square in New Orleans, gemaakt door een onbekende kunstenaar.

en mijn zus woont al dertig jaar in de VS. Zo langzamerhand heb ik steeds meer mensen leren kennen en ben ik er thuis geraakt. „Het avontuur rond het boek begon dankzij mijn buurman Marco Brand. Met zijn bedrijf houdt hij motorreizen over de hele wereld. 'Leer motorrijden', zei hij, 'dan kun je met mij naar Vietnam'. Maar liever wilde ik zelf een reis naar de VS organiseren. Harley's, muziek, Amerika: dat past allemaal goed bij elkaar. Hij vond het

een goed idee. Toen ik de reis een keer of vijf had gedaan, dacht ik: nu schrijf ik er een boek over.” In dat boek combineert hij de geschiedenis met zijn anekdotes. „Ik heb er geen wetenschappelijk werk van gemaakt en zo veel mogelijk namen en jaartallen wegge laten. Enkele mensen komen steeds terug, onder wie Eric Clapton, Keith Richards en Elvis.” De plek waar laatstgenoemde zijn eerste plaat opnam – de Sun Studio's in Memphis – staat te boek

als de geboorteplaats van de rock-'n-roll. Maar de big bang vond plaats op Congo Square in New Orleans, niet in de Sun Studio's, concludeert Stakenburg. „Het klopt wél dat Elvis het fenomeen popmuziek heeft uitgevonden. Elvis was blank, begreep de zwarte muziek en heeft er pop van gemaakt.”

.....
Marc Stakenburg – *De big bang van de popmuziek*. Verschijnt 1 september bij Van Brug. www.uitgeverijvanbrug.nl

■ Marc Stakenburg bij het graf van de Amerikaanse singer-songwriter Hank Williams foto PR